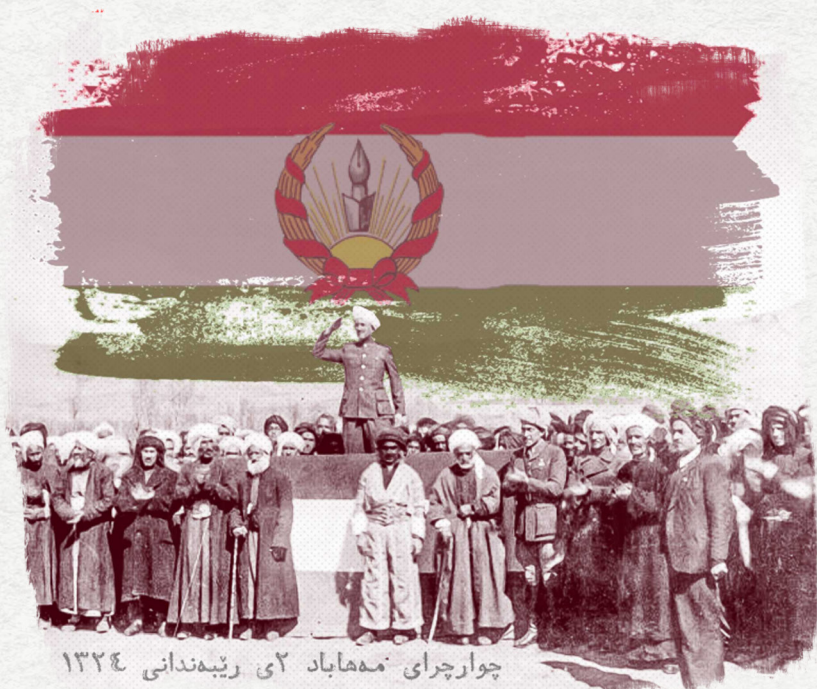

با اعدام قاضی محمد مهاباد را قتل عام کردید

عبدالله اوجالان

چوارچرای مه‌هاباد ۲ی ریبه‌ندانی ۱۳۲۴

با اعدام قاضی محمد مهاباد را قتل عام کردید

عبدالله اوجالان

نام کتابچه: با اعدام قاضی محمد، مه‌آباد را قتل‌عام کردید
نویسنده: عبدالله اوجالان
موضوع: جمهوری کوردستان
چاپخانه: شهید جگرخوین
انتشارات: مرکز انتشارات پژاک

زمستان ۱۴۰۲

فهرست

۵

۷

پیشگفتار
تحلیلات رهبر آپو

پیشگفتار

جمهوری کوردستان سال ۱۳۲۴ش در شهر مه‌آباد و در میدان چوارچرا به رهبری قاضی محمد و یارانش تاسیس شد. دریغا که این تنها تجربه‌ی درخشان حاکمیت مردمی دوران، دوام و بقایش ۱۱ ماه بیشتر نبود. «خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود» دشمنان خلق کورد و اشغالگران این تجربه‌ی درخشان سیاسی تاریخی کوردها را تاب نیاوردند و جمهوری راستین قربانی داد و ستد ابرقدرتها و درنده‌خویی دولت-ملت پهلوی شد و از میان رفت و سران مترقی و روشنفکر آن؛ قاضی محمد و صیف و صدر قاضی از سوی آنان در همان میدان چوارچرا به دار آویخته شدند. این کتابچه حاوی تحلیلات ویژه، عمیق و تاریخی رهبر آپو در مورد جمهوری کوردستان است. که علاوه بر تحلیل آن، رهبر آپو به ما راه ادامه‌ی آرمان جمهوری کوردستان را نشان می‌دهد(این تحلیلات در سال‌های دهه‌ی ۹۰ میلادی ارائه شده است و در آن دوران هنوز پژاک تاسیس نشده بود)، جنبش آپوئی در سراسر کوردستان تجربه‌ی تاریخی جمهوری کوردستان را ارج می‌نهد و از آن به عنوان تجربه‌ای گران‌بها برای ساخت زندگی آزاد و کوردستانی آزاد بهره می‌برد.

بی‌گمان کارزار «آزادی فیزیکی برای رهبر آپو و حل مسئله‌ی کورد» میدان مشارکت و مبارزه‌ی خلق کورد و دیگر خلق‌های خاورمیانه و آزادیخواهان جهان است برای تحقق آرزوی قاضی محمد و تمامی شهیدان و مبارزان جمهوری کوردستان، یقین بدانید که اینبار همچنان که رهبر آپو وعده داده‌اند؛ آزادی پیروزی خواهد شد.

مرکز انتشارات پژاک

تحليلات رهبر آڀو

برای تمام کوردها به ویژه کوردهای شرق کوردستان، موارد قابل توجهی در مورد جمهوری مهاباد قابل ذکر است. قبل از هر چیز، جمهوری مهاباد رؤیا و امید کوردها را محقق ساخت. ایجاد آن برای ما گامی مهم بود. امروزه در مبارزات که انجام می‌دهیم و برای خلق‌مان از نظر میهن‌دوستی و دموکراتیک بودن درس‌های آموزنده‌ای دارد. به دلایل داخلی و خارجی بیشتر از یازده ماه عمر نکرد اما دستاوردها و ارزش‌هایی که ایجاد نمود تا به امروز برای ما دارای اهمیت است. می‌توان از آن درس‌های زیادی گرفت. نمی‌توان اهمیت آن را نادیده گرفت. نمی‌توان به آن تنها به عنوان رویداد تاریخی صرف و اتفاقی زود گذر نگاه کرد. با تاسیس جمهوری مهاباد روحیه‌ی میهن‌دوستی شکوفا شد و در تمام بخش‌های کوردستان خلق با همه‌ی احساس، همراه آن شدند. تجزیه دیگر معنایی نداشت همراه جمهوری مهاباد همه متحد شدند. یک دموکراسی واقعی بر مبنای اراده‌ی خلق بود. قدرت جملگی در قبضه‌ی یک شخص نبود. برای اولین بار در میان کوردها تجربه‌ای این چنینی شکل گرفت. در سال (۱۹۹۲) هم در باشوور (جنوب) دولتی تشکیل شد. دولتی ناقص که از نظر میهن‌دوستی و دموکراتیک بودن در سطح جمهوری مهاباد نیست. حتی عکس آن خیلی از میهن‌دوستی و دموکراتیک بودن به دور است. به این دلیل تجربه‌ی جمهوری مهاباد برای زمان حال هم مفید است. جمهوری مهاباد دولتی مستقل نبود، می‌توان گفت به عنوان یک فدراسیون در چارچوب ایران بود که برای رسیدن به هدف فدراسیون را در نظر داشتند برای همین برای کوردها یک الگوی نیک است که امروزه هم کارایی دارد بر اساس شرایط آن زمان معیارها و اهدافشان مناسب بود و کاربرد داشت. فروپاشی جمهوری مهاباد تنها در اثر مشکلات داخلی نبود. دلیل اصلی شکست، توافق مابین دولت‌های خارجی در راستای منافع خویش بود. کوچک بودن (جغرافیای) جمهوری مهاباد سبب فروپاشی آن نبود. در بسیاری از مناطق همانند اروپا، شوروی و افریقا شاهد شکل‌گیری دولت‌ها و جمهوری‌هایی بودیم. اگر نیروهای خارجی مابین جنگ‌های جهانی علیه کوردها به توافق نمی‌رسیدند جمهوری مهاباد می‌توانست تداوم یابد. می‌توان گفت بی‌شانسی کوردها توافقات بین‌الدولی بوده که اگر صورت نمی‌گرفت جمهوری مهاباد می‌توانست جایگاه مناسب خود را پیدا کند. میراث و یادگار جمهوری مهاباد اساس گرفتن میهن‌دوستی است. اگر برای آن احترام قائل هستیم باید دموکراتیک

بودن را ایجاد کنیم. امروزه برخی احزاب در شرق و جنوب کوردستان بدون توجه به لزوم اتحاد کوردها بسیار با هم ناساگار هستند. مرزهای موجود در کوردستان را می‌پسندند و حتی شکاف میان کوردها را بیشتر می‌کنند. اگر کسی ادعای حفاظت از ارزش‌های جمهوری مهاباد را دارد -مخصوصاً پارت دموکرات کوردستان عراق- باید مانع ایجاد چنین اختلافاتی باشد. باید به مهم بودن اتحاد کوردها اهمیت دهد. اتحاد و دموکراتیک بودن برای گرامی داشت جمهوری مهاباد ضروری است. برای ادای احترام و قدردانی از قاضی محمد، ما به عنوان حزب کارگران کوردستان با تمام توان اختلافات میان کوردها را نمی‌پذیریم و خواهان اتحاد هستیم. ما خواهان تجزیه و تجزیه‌طلبی در میان کشورهای منطقه نیستیم. موضوع ما این نیست بر عکس آن ما خلق‌های دیگر را برادر خود می‌دانیم اما اتفاقات صورت گرفته و وضعیت موجود برای ما قابل قبول نیست. امروزه دولت‌های موجود باید حقوق برحق کوردها را قبول کنند. در غیر این صورت امکان حکومت بر خلق کورد ایجاد نمی‌گردد. تجربه‌ی ما در مواجهه با فاشیسم دولت تورکیه تاثیر گذار بوده و در عرصه جهانی هم بازتاب یافته است. به عقیده من حرکتی که در جمهوری مهاباد آغاز شد اکنون در شمال کوردستان به اوج رسیده و قطعاً پیروز خواهد شد. این تجربه بر مبارزات ما در عرصه‌ی جهانی تاثیر گذاشته و با آگاهی از آن حرکت می‌کنیم. در عرصه‌ی داخلی نیز برای دموکراسی و اتحاد در حد انتظار کوردها تلاش می‌کنیم. عملکرد ما اثباتی بر این مدعا است اگر بقیه هم برای اتحاد کوردها راسخ باشند با وجود تمامی توافقات عیله کوردها می‌توانیم گام‌های مؤثری برداریم. در حال حاضر بسیار بهتر از گذشته می‌توان همانند جمهوری مهاباد گام برداشت زمینه‌های چنین کاری در تمام بخش‌های کوردستان مهیا شده است. باید تاکید کنم در حال حاضر می‌توان در جنوب و شرق و شمال کوردستان از تجربه‌ی مهاباد استفاده کرد و آن را به پیروزی رساند. برای رسیدن به چنین موقعیتی باید بر اتحاد کوردها اصرار ورزید. نباید به خواسته‌ی دولت‌های منطقه عمل کرد. اتحاد ما کوردها به دولت‌های منطقه‌ای و جهانی مربوط نیست این مسئله فقط مربوط به ما کوردها است و خود ما باید در مورد آن تصمیم بگیریم و آن را حل کنیم. هیچ یک از دولت‌ها به چنین امری راضی نیست و عکس آن را خواهند دید. بنابراین احزابی که با این دولت‌ها هماهنگ هستند مشکل‌ساز هستند. در هر

شرایطی باید برای اتحاد کوردها تلاش نمود. به همین مناسبت از احزاب دموکرات چه در شرق و جنوب کوردستان که خود را در برابر جمهوری مهاباد مسئول می‌دانند، می‌خواهم از سیاست‌هایی که میان کوردها اختلاف ایجاد می‌کند، دست بردارند و در جهت اتحاد میان کوردها گام بردارند. اگر کسی برای این اتحاد عمل نکند، نمی‌تواند مدعی تداوم راه جمهوری مهاباد باشد. با تمام توان ما برای این اتحاد آماده‌ایم و هر حمایت مادی و معنوی لازم باشد انجام می‌دهیم. انقلاب و مقاومت ما در شمال کوردستان در جهت خدمت به تمامی کوردهاست. معتقدیم که این انقلاب و مقاومت به تمام بخش‌های کوردستان اراده و کمک می‌بخشد. با نگاهی ژرف باید از بزرگ‌نمایی دشمن و نگاه تنگ‌نظرانه پرهیز نمود در حال حاضر شرایط برای برداشتن گام‌های مهم مهیا گشته احزاب و شخصیت‌های برجسته‌ی کورد باید پیشاهنگ این عرصه باشند. در مورد دولت‌های منطقه به ویژه دولت ایران ذکر چند نکته ضروری است. با اعدام قاضی محمد مهاباد را قتل عام کردند اما مسئله‌ی کورد اینگونه حل نمی‌شود و فایده‌ای هم ندارد حکومت شاه قاضی محمد را اعدام کرد اما عاقبت پا برجا ماند. هیچ حکومت ظالمی تداوم زیادی نخواهد داشت. امروزه دولت ایران نباید مانند حکومت پهلوی رفتار کند. در اسلام نیز مسئله‌ی حقوق خلق‌ها لحاظ شده‌است اگر واقعا باوری به دین اسلام دارند اسلام واقعی عدالت محور و ظالم ستیز است. مسئله‌ی کورد در شرق کوردستان و ایران با زور حل نمی‌شود بلکه با گفتگو و از راه سیاسی قابل حل است. کوردها و حکومت ایران نباید از همدیگر هراس داشته باشند اگر چنین باشد که می‌گویند: «انقلاب شده و با نابودی شاه، ظلم به پایان رسیده» دیگر زمان پرداختن به حل مسئله‌ی کورد است ما نیز علیه ظلم و تا پایان این راه پشتیبان خلق‌مان هستیم. حل مسئله‌ی کورد از راه سیاسی برای ایران و منطقه بهتر است. هدف ترکیه هم پیمانی با ایران و تمام کشورهای منطقه مانند اسرائیل علیه کوردهاست، هجوم ترکیه برای امحای شمال کوردستان نیست بلکه امحای تمام بخش‌های کوردستان است، برای همین کشورهای منطقه با همراهی ترکیه به دشمنی کوردها نپردازند. برعکس صلح را انتخاب کنند دولت‌ها قادر به حل مسئله‌ی کورد با جنگ و سرکوب نیستند. به اعتقاد من انقلاب شمال کوردستان برای تمام بخش‌های کوردستان ارمنان و دستاوردهای مهمی را خواهد داشت. مردم و احزاب شرق و

جنوب کوردستان باید بدانند با شیوه‌های گذشته مبارز کردن پیروزی به ارمغان نمی‌آورد. اما با مبارزه و مقاومت بزرگ ما تمام کوردها می‌توانند در روح و فکر خود تحولی اساسی ایجاد کنند، باید متحد گشته و مبارزه خود را گسترش دهند. همانگونه که جمهوری مهاباد در آن شرایط سخت ظهور کرد در وضعیت و امکانات امروز ما قادر به برداشتن گام‌های بزرگتری هستیم. در زمینه‌های مختلف می‌توان در سطح منطقه هم پیمانی ایجاد کرد. محدود کردن خود به زیان کوردها می‌انجامد. ما مطمئن هستیم که مبارزات ما در باکوور (شمال) کوردستان به نتیجه می‌رسد. فاشیت دولت ترکیه دیگر پنهان نیست. در داخل و خارج برای همه آشکار شده است. به اعتقاد من در چند سال آینده شمال کوردستان به جایگاه مناسب خود خواهد رسید این مهم برای تمام کوردها و بخش‌های کوردستان پشتیبان بزرگی خواهد بود. به همین مناسبت باری دیگر این سالروز را گرامی می‌دارم. جمهوری مهاباد رؤیای به واقعیت رسیده‌ی کوردها و اقدام صحیحی بود اما به نتیجه کامل نرسید. در مبارزات ما ارزش بسیار بالایی دارد، روح دموکراتیک بودنش را برای خود الگو قرار می‌دهیم. همه کوردها را فرا می‌خوانم احترام و تقدیر خود را این گونه ادا نمایند. به همان شیوه متحد شویم و به همان شیوه از خود جسارت نشان دهیم. رؤیا و امید جمهوری مهاباد برای ما واقعیت است به غیر از این راه‌حل دیگری نداریم. بار دیگر احترام خود را به جمهوری مهاباد ابراز می‌دارم و یاد آن را گرامی می‌دارم و به تمام شهدای آن ادای احترام می‌کنم. برای خلق‌مان نیز اتحاد و پیروزی را خواهیم.

جمهوری کوردستان سال ۱۳۲۴ش در شهر مهاباد و در میدان چوارچرا به رهبری قاضی محمد و یارانش تاسیس شد. دریغا که این تنها تجربه‌ی درخشان حاکمیت مردمی دوران، دوام و بقایش ۱۱ ماه بیشتر نبود. «خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود» دشمنان خلق کورد و اشغالگران این تجربه‌ی درخشان سیاسی تاریخی کوردها را تاب نیاوردند و جمهوری راستین قربانی داد و ستد ابرقدرتها و درنده‌خویی دولت-ملت پهلوی شد و از میان رفت و سران مترقی و روشنفکر آن؛ قاضی محمد و صیف و صدر قاضی از سوی آنان در همان میدان چوارچرا به دار آویخته شدند. این کتابچه حاوی تحلیات ویژه ، عمیق و تاریخی رهبر آپو در مورد جمهوری کوردستان است. که علاوه بر تحلیل آن، رهبر آپو به ما راه ادامه‌ی آرمان جمهوری کوردستان را نشان می‌دهد(این تحلیلات در سال‌های دهه‌ی ۹۰ میلادی ارائه شده است و در آن دوران هنوز پژاک تاسیس نشده بود)، جنبش آپوئی در سراسر کوردستان تجربه‌ی تاریخی جمهوری کوردستان را ارج می‌نهد و از آن به عنوان تجربه‌ای گران‌بها برای ساخت زندگی آزاد و کوردستانی آزاد بهره می‌برد.

بی‌گمان کارزار «آزادی فیزیکی برای رهبر آپو و حل مسئله‌ی کورد» میدان مشارکت و مبارزه‌ی خلق کورد و دیگر خلق‌های خاورمیانه و آزادیخواهان جهان است برای تحقق آرزوی قاضی محمد و تمامی شهیدان و مبارزان جمهوری کوردستان، یقین بدانید که اینبار همچنان که رهبر آپو وعده داده‌اند؛ آزادی پیروزی خواهد شد.

با اعدام قاضی محمد

مهاباد را قتل‌عام کردند

صدیق ارچلان